

deret i forhold til den gældende ophavsretslov følger som *bilag 2 og 3*.

Enerettigheder

Direktivet indeholder en generel harmonisering af en række af de ophavsretlige grundbeføjelser, som tilkommer ophavsmænd, udøvende kunstnere, lyd- og billedproducenter samt radio- og fjernsynsforetagender. Indholdet af beføjelserne er fastlagt i direktivets art. 2-4.

Efter art. 2 skal der tilkomme de nævnte rettighedshavere en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent eksemplarfremstilling på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form. Bestemmelsen foreslås gennemført i ophavsretslovens § 2, stk. 2, jf. lovforslagets nr. 1, samt ved henvisningerne hertil i lovens kap. 5, jf. lovforslagets nr. 33, 36, 38 og 41-42.

Efter art. 3, stk. 1, har ophavsmanden en eneret til trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden, herunder tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til værkerne på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Med begrebet tilrådighedsstillelse for almenheden sigtes navnlig til interaktive bestillingstransmissioner (on demand-tjenester), som finder sted fx via internettet. Når det gælder udøvende kunstnere, lyd- og billedproducenter samt radio- og fjernsynsforetagender får disse rettighedshavere i h.t. art. 3, stk. 2, alene en eneret til on demand-tilrådighedsstillelse af deres frembringelser m.v. Bestemmelserne foreslås gennemført i ophavsretslovens § 2, stk. 4, samt ved henvisningerne hertil i lovens kap. 5. Der henvises til lovforslagets nr. 2-4, 33, 36, 38 samt 41-42.

Ifølge art. 4 har ophavsmanden en eneret til spredning til almenheden ved salg eller på anden måde af sine værker. I art. 4, stk. 2, bestemmes det samtidig, at spredningsretten kun udtømmes (konsumeres), når et værkseksemplar sælges eller på anden måde overdrages inden for Fællesskabet af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. Med Fællesskabet sidestilles andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Bestemmelsen foreslås gennemført ved lovforslagets nr. 17.

Undtagelser

I direktivets art. 5 er der åbnet mulighed for, at medlemslandene kan gøre undtagelser fra de ovenfor anførte eneretsbeføjelser. Bestemmelsen indeholder en udtømmende liste over de undtagelser, som medlemslandene må have i deres ophavsretslove. Listen indeholder en række undtagelser, som alle er valgfri, bort-

set fra art. 5, stk. 1, der er en obligatorisk undtagelse vedrørende de såkaldte flygtige og tilfældige fikseringer, jf. lovforslagets nr. 7. Den udtømmende opregning betyder, at medlemslandene kun kan opretholde eller indføre nye undtagelser svarende til dem, der er angivet i direktivet.

Den brede vifte af undtagelser svarer i hovedsagen til de undtagelsesbestemmelser, som findes i den gældende ophavsretslovs kap. 2. Flere af direktivets undtagelser har imidlertid et noget snævrere anvendelsesområde, idet de er begrænset til ikke at gælde for kommerciel brug af værker og andre frembringelser m.v. Det gælder bl.a. undtagelserne i art. 5, stk. 2, litra b, om kopiering til privat brug, art. 5, stk. 2, litra c, om eksemplarfremstilling på biblioteker, museer, arkiver m.v., art. 5, stk. 2, litra e, om optagelse af radio- og fjernsynsudsendelser m.h.p. tidsforskudt brug på hospitalet, i fængsler m.v. og art. 5, stk. 3, litra b, om brug til fordel for handicappede. Det foreslås på den baggrund, at undtagelserne i ophavsretsloven bringes på linje med direktivet på dette punkt, jf. lovforslagets nr. 8, 10, 12-13, 15-16 og 22.

Visse undtagelser, fx art. 5, stk. 2, litra b, om eksemplarfremstilling til privat brug, har indbygget en betingelse om, at rettighedshaverne skal modtage en rimelig kompensation. Direktivet fastsætter ikke bindende regler for, hvorledes en sådan kompensation konkret skal udmøntes, hvorfor medlemslandene er forholdsvis frit stillet m.h.t. indførelse af kompensationsssystemer m.v.

Selv om opregningen af tilladte undtagelser er udtømmende, har medlemslandene mulighed for at opretholde visse allerede eksisterende undtagelser af mindre betydning. Dette følger af opsamlingsbestemmelsen i art. 5, stk. 3, litra o. Bestemmelsen giver mulighed for, at medlemslandene kan opretholde eksisterende nationale undtagelser af mindre væsentlig betydning, såfremt de kun vedrører analog brug og ikke berører den frie bevægelighed for varer og tjenester inden for Fællesskabet. I forhold til den gældende ophavsretslov giver denne undtagelse hjemmel til at bevare bestemmelsen i § 18, stk. 3, om gengivelse af sangtekster i sanghæfter til brug for deltagerne i et møde.

Samtlige undtagelser er undergivet den såkaldte tretrinset i art. 5, stk. 5, som indebærer, at undtagelserne kun må anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af et værk eller andre frembringelser og ikke indebærer en urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser. Det betyder, at lovligheden af bestemte handlinger i konkrete tilfælde skal bedømmes ud fra tretrinset, således at